

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/825/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115201841
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6115201841.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa AB 1 B. V., so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, Holandsko, registračné číslo: 560 07 043, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679, proti odporkyni P. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, U. L., v konaní o zaplatenie 1 328,96 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 8C/47/2015-62 zo dňa 17. 06. 2015,

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorý sa voči odporkyni domáhal zaplatenia sumy 1 328,96 € s príslušenstvom titulom vrátenia zostatku úveru, ktorý poskytol právny predchodca navrhovateľa Home Credit Slovakia, a. s., odporkyni na základe Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX Z. J. XX. XX. XXXX.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že sa prioritne zaoberal otázkou vecnej legitímácie navrhovateľa na podanie návrhu. Navrhovateľ v návrhu uviedol, že mu zo strany právneho predchodcu bola postúpená pohľadávka odporkyne na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 10. 2014, ktorú v konaní ani napriek opakovanej výzve súdu nepredložil. Na výzvu reagoval spôsobom, že súdu má postačiť oznámenie o postúpení pohľadávok, ktoré preukazuje, že k postúpeniu pohľadávky došlo a teda že navrhovateľ je aktívne legitimovaným na podanie návrhu. Okrem toho ako listinný dôkaz navrhovateľ predložil Podací hárok č. U., z ktorého malo vyplývať, že odporkyni bolo postúpenie pohľadávok oznámené. Okresný súd však konštatoval, že z tohto podacieho hárku nevyplýva, čo bolo odporkyni doručované, t. j., či skutočne šlo o oznámenie o postúpení pohľadávky a či uvedené oznámenie o postúpení pohľadávky bolo odporkyni skutočne aj doručené, teda či sa odporkyňa vôbec dozvedela, že pohľadávky z úverovej zmluvy zo dňa 09. 05. 2013 bola postúpená právnym predchodcom ako postupcom na navrhovateľa ako postupníka.

Naviac v prejednávanej veci navrhovateľ nepredložil zmluvu o postúpení pohľadávok, z ktorej by vyplývala jeho aktívna vecná legitímácia podať návrh voči odporcovi. Oznámenie o postúpení pohľadávok bolo síce urobené právnym predchodcom navrhovateľa, ale súdu nebolo predložené ani plnomocenstvo na postúpenie pohľadávok od postupcu, ktoré malo byť prílohou tohto oznámenia o postúpení pohľadávok. Okresný súd nespochybnil, že dlžníkovi nie je potrebné predložiť zmluvu o postúpení pohľadávok, pretože ani nie je účastníkom takéhoto právneho úkonu, avšak následky tohto úkonu sa ho týkajú, a preto aj samotný zákon vyžaduje, aby bol o postúpení pohľadávky upovedomený

postupcom v akejkoľvek forme. Podľa názoru okresného súdu sa však upovedomenie o postúpení pohľadávky musí dostať k dlžníkovi takým spôsobom, aby si bol vedomý toho, že došlo k zmene v osobe veriteľa a svoju pohľadávku má plniť niekomu inému. V tejto veci však navrhovateľ nepreukázal, že by bola odporkyňa upovedomená o postúpení pohľadávok takým spôsobom, aby vedela, komu má plniť. Navrhovateľ nepreukázal, že upovedomenie o postúpení pohľadávky bolo odporkyňi skutočne doručené, pretože takéto jeho tvrdenia z podacieho hárku priloženého k návrhu nevyplývajú.

Okresný súd zdôraznil, že pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí č. 119/2003, navrhovateľ zrejme opomenul tú skutočnosť, že z citovaného rozhodnutia okrem iného vyplýva, že navrhovateľ súdu predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, a teda súd mal možnosť posúdiť, či v tom konaní má alebo nemá navrhovateľ aktívnu legitimitáciu. Tiež bolo súdu zrejmé, čo bolo predmetom postúpenia pohľadávok, keďže disponoval zmluvou o postúpení pohľadávok. Navrhovateľ opomenul aj to, že len relevantné oznámenie postupcu zakladá aktívnu legitimitáciu. Relevantným oznámením môže byť len také oznámenie, ktoré sa dostalo do dispozície odporcu - dlžníka a s ktorým mal možnosť sa oboznámiť. Ako navrhovateľ uviedol, zmluva o postúpení pohľadávok je vzťahom medzi postupcom a postupníkom, dlžník nemá možnosť do takéhoto konania zasahovať. Avšak z toho nevyplýva, že by súd nemal mať možnosť sa so zmluvou o postúpení pohľadávok oboznámiť a vykonať v tomto smere aj dokazovanie. Navrhovateľ si zrejme neuvedomil, že rozsah dokazovania určuje súd a nie účastník konania. Tiež súd konštatoval, že navrhovateľ opakovane vo viacerých konaniach nie je ochotný predložiť zmluvu o postúpení pohľadávok, z čoho vzniká podozrenie, že takou zmluvou pravdepodobne ani nedisponuje. Vzhľadom na uvedené mal okresný súd pochybnosti o tom, kto je veriteľom odporkyne, pretože navrhovateľ ani súdu nepredložil zmluvu o postúpení pohľadávok, z ktorej by vyplývalo, čo bolo jej predmetom a či skutočne na základe zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k postúpeniu pohľadávky voči odporkyňi. Keďže navrhovateľ, na podnet ktorého začalo konanie, nepreukázal, že je veriteľom odporkyne a že je nositeľom hmotnoprávných oprávnení v právnom vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný návrhom uplatnený nárok, teda, nemá v konaní aktívnu vecnú legitimitáciu, nie je vo veci potrebné skúmať, či úverová zmluva má alebo nemá všetky náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch a či bola uzavretá v písomnej forme.

Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností okresný súd dospel k záveru, že navrhovateľ nie je aktívne legitimitovaný na podanie návrhu, a preto návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uznal, že dňa 09. 05. 2013 bola uzavretá zmluva o úvere medzi jeho právnym predchodcom a odporkyňou, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s.. Svoj nárok preukázal oznámením o postúpení pohľadávky odporkyňi predložením Poštového podacieho hárku, ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že oznámenie o postúpení pohľadávky bolo zaslané odporkyňi. Predmetný hmotnoprávny úkon sa dostal do jej dispozičnej sféry aj spolu s doručenou žalobou, čo konajúci súd má aj preukázané. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v zamietavej časti tak, že predmetnej žalobe vyhovie v rozsahu podaného odvolania a rozhodne o náhrade trov konania.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa viazaný (§ 212 ods. 1 O. s. p.), pri posudzovaní veci sa zaoberá len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky navrhovateľa, ako aj predchádzajúce konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu a udáva, že v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku okresného súdu a v zmysle § 219 ods. 1, 2 O. s. p. na ne v celom rozsahu odkazuje.

Okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správne skutkové a právne závery. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom okresného súdu, že navrhovateľ nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu na podanie návrhu v prejednávanej veci, keď odvolacie námietky navrhovateľa nemohli privodiť obsahovú zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody navrhovateľa odvolací súd dodáva nasledovné:

Z obsahu spisu vyplýva skutkový stav tak, ako ho uviedol okresný súd v napadnutom rozsudku. Pre účely odvolacieho konania z dokazovania najmä vyplynul záver, že navrhovateľ nepredložil dôkaz o tom, že bola na neho postúpená uplatnená pohľadávka voči odporcovi z úverovej zmluvy zo dňa 09. 05. 2013 uzavretej medzi Home Credit Slovakia, a. s., ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom.

Postúpenie pohľadávky podľa § 524 a nasledujúce Občianskeho zákonníka zakladá nový záväzok len medzi postupníkom a postupcom. Obsahom nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu do majetku postupníka a obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky sa nemení ani postavenie dlžníka. Jeho postavenie sa mení až tým, že mu postúpenie postupca alebo postupník oznámi. Nemení sa nič na jeho postavení dlžníka, teda na jeho povinnosti dlh splatiť, ale postavenie dlžníka sa potom, ako mu niektorý z účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky postúpenie oznámi, spôsobom predpokladaným v ust. § 526 Občianskeho zákonníka mení len v tom, že namiesto pôvodnému veriteľovi musí dlh splniť postupníkovi. Pokiaľ mu postúpenie neoznámia, musí plniť pôvodnému veriteľovi a takýmto plnením sa zbaví záväzku (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo V/82/2005 zo dňa 28. 11. 2007). Súdna prax dospela k záveru, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 210/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 119/2003). Neskoršia súdna prax sa odklonila od uvedeného názoru v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluvy o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, kedy nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník. Túto súdnu prax odobril aj ústavný súd (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 49/2008, 1 Cdo 76/2007, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 337/2012). Názor, že oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky, však zostal vo všeobecnosti nedotknutý (viď nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 409/2013 zo dňa 11. 09. 2014). Uvedené závery v plnom rozsahu platia za predpokladu, že k postúpeniu pohľadávky dôjde pred začatím konania (ide o skúmanie vecnej legitímácie účastníkov konania).

Z ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka súčasne vyplýva, že v prípade, ak by postupca svoju notifikačnú povinnosť voči dlžníkovi nesplnil, je potrebné, aby postúpenie pohľadávky preukázal dlžníkovi postupník. Na rozdiel od postupcu, ktorý dlžníkovi postúpenie pohľadávky oznamuje bez toho, že by mu musel čokoľvek dokazovať, je v prípade postupníka potrebné, aby postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Preukázaním sa má na mysli predĺženie písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky dlžníkovi. V prípade vymáhania nároku postupníkom súdnou cestou stačí, ak je okolnosť postúpenia pohľadávky súčasťou skutkového odôvodnenia návrhu a preukázaná priloženými dôkazmi s tým, že doručením je oznámené postúpenie pohľadávky odporcovi ako dlžníkovi.

Odvolačný súd sa po vyššie uvedenom zhodnotení právnej úpravy a relevantnej súdnej praxe vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti prejednávanej veci stotožňuje s právnym názorom okresného súdu, že predložené oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa

06. 01. 2015 dlžníkovi (odporcovi) bez ďalšieho nepreukazuje aktívnu vecnú legitimáciu navrhovateľa na uplatnenie pohľadávky v súdnom konaní. Na nastúpenie zamýšľaných právnych účinkov oznámenia o postúpení pohľadávky vo vzťahu k odporcovi a vo vzťahu k posudzovanej právnej otázke aktívnej vecnej legitimácie navrhovateľa na podanie návrhu v prejednávanej veci bolo nepochybne nevyhnutné preukázanie doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky odporcovi, a to minimálne v rozsahu, že toto oznámenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že postupca (Home Credit Slovakia, a. s.) podľa podacieho hárku priloženého k návrhu odovzdal oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 06. 01. 2015 adresované odporkyni pošte na doručenie. Táto listina (podací hárk) však podľa odvolacieho súdu nepreukazuje, že sa uvedené oznámenie aj skutočne dostalo do dispozičnej sféry odporkyne (podací hárk preukazuje len odoslanie tejto zásielky, a preto relevantným dôkazom by bola doručienka alebo aspoň vrátená zásielka adresovaná na miesto bydliska odporkyne. Odporkyňa pritom v konaní nepotvrdila doručenie uvedeného oznámenia o postúpení pohľadávky, preto o tejto otázke nebolo možné uvažovať ako o skutkovom zistení založenom na zhodnom vyjadrení účastníkov konania (§ 120 ods. 3 O. s. p.). Dôkazné bremeno preukázania doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky odporkyni v konaní zaťažovalo práve navrhovateľa, ktorý z preukázania tejto skutočnosti vyvodzoval pre seba priaznivé právne následky. Dôkazné bremeno ohľadom postúpenia pohľadávky mohol teda navrhovateľ uniesť buď preukázaním doručenia oznámenia postupcu o postúpení pohľadávky odporkyni, alebo predložením tvrdenej zmluvy o postúpení pohľadávky. Na predloženie tvrdenej zmluvy o postúpení pohľadávok okresný súd navrhovateľa aj opakovane v konaní neúspešne vyzýval, preto tento právny názor okresného súdu bol navrhovateľovi dostatočne známy. Na doručenie oznámenia o postúpení pohľadávky v rámci príloh návrhu, pritom nebolo možné prihliadať, pretože jednak povinnosť doručiť uvedené oznámenie má podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka postupca, ako svoj prejav vôle. Navyiac uvedené oznámenie odkazovalo na zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 12. 09. 2012 (ktorým mala byť pohľadávka postúpená obchodnej spoločnosti AB 1 B. V. s registračným číslom 341 86 049, kým navrhovateľ v návrhu na začatie konania tvrdil, že spornú pohľadávku mal nadobudnúť zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 10. 2014 a registračné číslo navrhovateľa je pritom 560 07 043, preto okrem nepreukázania doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky odporkyni, nie je z neho bez ďalšieho ani zrejmé, či postupníkom pohľadávky bol práve navrhovateľ.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v dôsledku nepreukázania doručenia oznámenia o postúpení uplatnenej pohľadávky zo strany postupcu odporkyni, bol okresný súd oprávnený skúmať aktívnu vecnú legitimáciu navrhovateľa v konaní a vyžadovať od neho predloženie tvrdenej zmluvy o postúpení pohľadávok. Keďže tak navrhovateľ ani na opakované výzvy do rozhodnutia súdu neurobil, okresný súd jeho návrh správne zamietol v dôsledku nepreukázania aktívnej vecnej legitimácie navrhovateľa v konaní, pretože bez preukázania postúpenia pohľadávky zo zmluvy o úvere zo dňa 09. 05. 2013 z postupcu na navrhovateľa, nemožno navrhovateľa považovať za oprávneného vymáhať si od odporkyne vrátenie nesplateného úveru.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania, keď okresný súd rozhodol vecne správne v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Uvedené odvolací súd dopĺňa napriek tomu, že odvolaním nebol napadnutý výrok o náhrade trov konania, avšak ide o výrok súvisiaci.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu účastníkov konania v odvolacom konaní. Odporca mal v odvolacom konaní v celom rozsahu úspech a vzniklo mu právo na náhradu trov konania. Keďže odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, neurobil ani návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania a zo spisu mu trovy nevyplývajú, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.